

Kristna Freds inte insläppta i Västsahara

– Vad är det nu vi inte har fått se? Frågan ställdes på väg hem från Marocko efter en delegationsresa arrangerad av Kristna Fredsrörelsen. Resan skulle ha El Aaiún som slutdestination, men den västsahariska huvudstaden fick vi aldrig se.

En knapp vecka före utresan meddelade Marockos ambassad i Stockholm att delegationen, bestående av parlamentariker, journalister och kyrkliga företrädare, inte kunde åka dit de aktuella datumen. Ambassaden hade då känt till resan i flera månader och initialt ställt sig positiva. Därmed blev delegationen en del i statistiken över internationella observatörer som hindrats resa in i det ockuperade Västsahara, 75 stycken sedan april 2014 enligt en lista som den västsahariska människorättsorganisationen ASVDH sammanställt.

Delegationen är oroad över hur internationell insyn på ockuperat område hindras. ”En kommunikationsmiss, det skadar bilden av Marocko”, menar ordföranden för Marockos nationella människorättsråd i Rabat, Driss El Yasami. Rådet ska vara ett oberoende organ med uppgift att följa upp MR-situationen, utreda människorättskränkningar samt rapportera och ge rekommendationer till berörda myndigheter.

Wiktorija Dagerås Wittboldt på svenska ambassaden i Rabat förklarar att det är många internationella besökare som står ”separatistiska organisationer” nära. Deras närvaro kan trigga förbjudna manifestationer för självständighet, menar hon. Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation ASVDH, vars ordförande Brahim Dahane tilldelades regeringens Per Anger-pris år 2009, skulle vara en av dessa ”separatistiska” organisationer.

Driss El Yasami anser att många västsahariska organisationer ägnar sig åt propaganda snarare än att agera från en strikt män-

niskorättsgrund och framhåller samtidigt de många framsteg han sett gällande MR-situationen i Marocko. Att västsahariernas rätt till självbestämmande eller erkännandet och skyddet av västsahariska MR-försvare inte omfattas blir dock uppenbart. Istället blir de smutskastade eller misstänkliggjorda.

Delegationen träffar också ASVDH:s vice ordförande Ghalia Djimi i Casablanca på hennes väg tillbaka från FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève. Hon berättar om hur hon utsattes för tvångsförsvinnande 1987–1991.

– När jag såg bilderna från Abu Ghraib-fängelset såg jag mig själv, berättar hon. Medan vi får en djupgående presentation av människorättsarbetet på ockuperat område fotas vi av vad vi antar är säkerhetstjänsten.

Vi träffar också släktingar till västsahariska politiska fångar som presenterar sina anhörigas fall med hopp om att internationella reaktioner ska hjälpa där rättssäkerhet saknas.

Ett fall gäller den västsahariska kyparen Mohamed Dihani, som försvann i början av 2010. I oktober samma år fick hans föräldrar veta att han fängslats anklagad för för-

beredelse av terrorbrott. Han dömdes på ett erkännande framtvingat under tortyr. Tortyranklagelserna har inte utretts och trots att FN:s arbetsgrupp mot tortyr krävt Mohameds omedelbara frisläppande sitter han fortfarande fängslad. Delegationen träffar Mohameds kusin på ett improviserat möte på restaurangen i vårt hotell. Obemärkt sänks volymen på restaurangmusiken med romantiska ballader. En man dyker upp och tar bilder på oss med sin mobilkamera.

– Det är polisen, berättar kusinen, van att vara övervakad.

Genom att åka till Rabat och Casablanca var det saker vi inte fick se, men det vi fick se visar att behovet av insyn är stort, att det internationella samfundet inte tiggande kan fortsätta ignorera pågående MR-kränkningar, att vissa rättigheter främjas på bekostnad av andra eller att människorättsförsvare stigmatiseras och förföljs för sitt legitima arbete.

– Tack för att ni kom. Ni behövs, avslutar Ghalia Djimi.

**Text: Teresia Carlgren
Bild: Milosz Kusz,**

Teresia Carlgren, Kristna Freds, Anita Brodén, f.d riksdagsledamot (Fp), Helen Friberg, Equemeniakyrkan, Björn Cedersjö, pastor, Lotta Johnsson Fornarve, riksdaysledamot (V), Kari Berg, Kristna Freds och Annika Ahlefeldt, journalist på Sändaren.